

Kerstverhaal.

In Nederland ,waar eigenlijk altijd alles van zelf ging, en men door de goede kerkgang (waarschijnlijk) van vele rampen bespaard bleef ,was toch echt de pleuris uitgebroken. Een buurland had het idee opgevat om de wereld eens grondig te reinigen en op te knappen en daarbij niet vergetend de zakken van de leiding te vullen met geld kunst en wat men maar kon gebruiken. Zelfs het ondergoed was niet veilig.,. Ze hadden plaatsgenomen alsof ze nooit meer zouden vertrekken. Ze zouden duizend jaar blijven. Helaas en gelukkig niet.

Een dergelijke. krachtige ingreep had op de duur toch wel gevolgen. Het enorme staande leger verbruikte veel heel veel. Dat men een grote groep mensen een andere bestemming gaf had daarop geen invloed.

Er was vrijwel niets meer te krijgen. Later beweerden de statistici en de economen dat er eigenlijk geen gebrek was en dat Nederland zelfs groeide. Maar mijn vroeger docent zei al statistiek is al een bikini . Hoe klein ook het belangrijkste blijf verborgen. Nou geloof mij maar er was gewoon niks. Te krijgen dan wat je zelf had.

De Telegraaf had partij gekozen en schreef als aanmoediging voor de huisvrouwen:

'De Telegraaf' : Kerst 1943:

'Iedere rechtgeaarde huisvrouw heeft voor de komende feestdagen wel het een en ander achtergehouden in een zeer geheim hoekje van de kast: ingrediënten, zorgvuldig bewaard in overeenstemming met de smaak van het gezin, die haar thans zullen dienen ter meerdere eer en glorie van haar kookkunst! Bij de een is het misschien wat slaolie, bij de ander kruiden, bij een derde een potje mayonaise; en zo staat dan ook, in tegenstelling met vroegere jaren, in veel gevallen het Kerstmenu al lang vast, daar we nu eenmaal moeten roeien met de riemen die we hebben! Evenwel — een goed idee is altijd iets waard; en daarom willen we u eerst eens herinneren aan de mogelijkheid tot het maken van 'groente bouillon van gekookte groente en aardappelen.

Nou bij ons was niks. Op zoek naar landverraders hadden ze ons boerderijtje grondig gevisiteerd Niet door de landwacht nee gewoon door de politie met een beambten van de burens in verschillende mooie pakken en met of zonder ijzeren kruizen.

Onze onderduiker Johannes van Maren hadden ze niet gevonden. Maar alles wat eetbaar was ging in de Mercedes met het symbool.

Johannes van Maren was de zoon van een fruitkweker uit Ochten in de Betuwe In Ochten kon hij niet blijven.

Wat een gedoe om een paar knalletjes zei hij. Met oud en Nieuw was er vroeger wel meer. Het proces-verbaal schreef over machinegeweervuur en zulk vermaak.

Nou wij hadden wat overgehouden. Een kist met vrijwel vergane goudrenetten twee manden kweeperen en 5 kisten Winterjan. Het beloofde een mooi Kerstdiner te worden. Peren , peren en kweeperen.

Hij staat op de foto tussen de mooie meiden.

Helemaal rechts op de foto staat een jonge dame met een mooie geborduurde trui. Klazien geheten.

Volgens mij glimlacht ze hier omdat ze met de linkerhand Johan vast houdt. Ik sta vooraan met de grote strik.

Het is niks geworden met die twee. Bij een bevrijdingsactie is Johan gepakt, herkent, etc..

Was hij maar bij Klazien gebleven.

Maar ja de motivering.

Bij een wat woeste actie werden hij en enkele anderen opgepakt. Voor de rechtspleging gold toen:

Hoewel de bezetter het Standgericht als een solide rechtssysteem presenteerde, werden willekeurige burgers gearresteerd en vonnissen willekeurig geveld. Rauter verklaarde later: "Het was niet belangrijk dat de juiste man werd gestraft, maar dat er op het juiste moment doden vielen."

Met zijn 5 vijven tegen de gevangenis muur in Tiel. Arme Johan.

Maar dat was veel later. Ik ga nu verder met ons kerstdiner en de gevolgen.

Samengevat, de Lidl bestond nog niet en Albert Heijn kon niet leveren.

Gas was er niet. Het was er wel, maar de Groningers zaten er nog bovenop.

De kolen waren voor: "*Räder rollen für den Sieg*" oftewel onze kolen in Germaanse locomotieven naar het Oostfront. Gelukkig schoten de Russen raak en dienden onze kolen toch noch ergens voor. Oftewel Kachels bijna uit.

Voor het eten kwam Johannes met een (wel eens van het A-Team gehoord?) met een plan en dat besprak hij alleen met de heren ook niet met mij een klein meisje

Klazien werkte in de keuken alwaar men dag en nacht werkte om het Weihnachtsessen voor de Ortskommandatur und die Belegung te maken. Het gebouw lag in de bossen. Om het vroegere, fraaie hotel lagen tuinen door weilanden.

Klazien wordt geroepen om haar taak in het snode plan toegewezen te krijgen.

Maar voordat er ook maar een kusje was gedeeld begint Klazien een verhaal over Schweizer Birnholz dat volgens de Feldwebel niet meer te krijgen is. De grens met Zwitserland is dicht. hij had tegen Klazien gezegd maar bij jullie staat een mooie dikke perenboom. Daaruit kan mijn broer toch wel een mooi aantal fluiten maken. Maar ik denk niet dat hij er wat mee bedoeld zei het meisje .

Pa werd eerst rood toen groen en vervolgens lijkleek. "Sapperloot" gaan die klaplopers ook nog de Winterjan weghalen. Dat gaat niet gebeuren!!! "Nou als een mensenleven niet meer telt, wat is dan een perenleven waard", zei ons moeder. Klazien werd verhoord door een heel comité: wanneer is het eten hoe gaan jullie te werk wat wordt er gegeten. Het verhoor gaf voldoende inzicht voor Johannes.

Het eten voor de manschappen was gepland op 23 december 1943 om 20:00 uur.

Het stond binnen aangeplakt. Mitteilungen heette dat. Klazien kreeg de opdracht om de bijkeuken deur om 7:45u. open te zetten.

'S morgens de 23^e was het niet koud er waaide een beetje wind. Plotseling kwam om ongeveer 7 uur een grote hoeveelheid schapen aangemarcheerd. Ze werden in de weilanden rondom de Delle nu met Nazi vlaggen versierd. Wat groen hier en daar. De Wehrmacht richtte zich in om het er eens van te nemen.

Klazien begon met haar werk. De soldaten kwamen binnen iedereen nam plaats. Bier werd royaal uitgedeeld.

Om 7:45u liep Klazien met een emmer water in de hand naar buiten en gooide die leeg. Niet wees op hetgeen ging volgen. Alles was volledig in de hand van het dappere leger. Ze vergat de deur op de knip te doen. Het was ook zo druk.

7 :54 uur: Plotseling. Een geblaf en een herrie. De schapen werden door de honden opgejaagd. Er stond een deur open en binnen een minuut tijd zat het hele gebouw vol met schapen en honden. Tientallen mannen uit het dorp waren meegekomen om de orde zo snel mogelijk te herstellen. In de verwarring werden weer allerlei deuren op slot gedaan en weer open. Tenslotte stond er een grote herder in de salon van Ortskommandatur de tegen de tafel te plassen.

Men zei wel van die Moffen begrijp ik niets maar deze hond had het wel begrepen.

Het zou het Duitse leger onwaardig zijn geweest als men niet in een uur de orde geheel had hersteld. De keuken brigade stond weer in de houding. De stelvertretende Ortskommandant brulde "weitermachen". Er viel niet veel te weitermachen. Zelfs de surrogaat limonade was weg. Schapenkeutels, ja die waren er genoeg.

Helemaal goed liep het overigens niet af. Klazien werd niet verdacht. Maar de boeren in de buurt wisten van niets. Bij het strenge verhoor konden ze hun lachen niet inhouden. De schapen waren verdwenen. Arme beesten ze stonden de hele nacht in een kleine stal diep in het bos.

Op de boerderij was de kelder vol. Helemaal vol. Harstikke vol. Ons Kerst feestmaal kon beginnen.

Maar, Vrijdag 24 december komt de NSB-er van het gemeentehuis met een papier. De perenboom is in het kader van de oorlogsvoering in beslag genomen en wordt in januari 1944 opgehaald.

Wat nu. We zagen hen nu af en verstoken hem! Ja, en dan Johan kwekerszoon : we halen enten en van het voorjaar zetten we er enten op. Een drukte van belang. In het weiland een essenboom gezaagd. De peer afgezaagd. Enten genoeg verzameld.

3 januari, ja hoor, een vrachtwagen met mannen en papieren Beslagname usw. De Es ging op de wagen. Geloof maar dat het mooie fluiten zijn geworden.

Het kerstdiner was geweldig overal zaten peren bij en de kachels branden niet best op het verse hout. Tot in februari aten we nog van de droge worst en dronken we Schnaps. Alle onderduikers in de buurt weten het nu nog. 74 maal Kerst later.

In maart kwam Johan terug en entte de bomen. Hij maakte boerenenten of kroonenten op de afgezaagde stam zette hij tussen de bast en de kern de jonge loten. Ook entte hij een paar op kwee

Klazien zag hem nooit meer terug. Hij gaf zijn leven als ultiem protest tegen het schurkenregime.

Als ik nu naar het huis van mijn ouders ga met Kerstmis Klazien woont er nog.

Dan staan er Winterjannen op tafel. Altijd komt het verhaal van de in steeds mooiere vormen op tafel.

De bomen zijn prachtig.

Deze tragische geschiedenis leeft toch voort bij ons als een geslaagde streek tegen het o zo machtige regiem. Het verhaal krijgt steeds vrolijkere details. De bomen staan er nog steeds en leveren hun bijdrage.

